

UMCS
INSTYTUT NAUK
O POLITYCE I ADMINISTRACJI

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Instytut Nauk o Polityce i Administracji

Dr hab. Małgorzata Podolak, prof. UMCS | Katedra
Systemów Politycznych i Praw Człowieka

Dr hab. prof. UMCS Małgorzata Podolak
Katedra Systemów Politycznych i Praw Człowieka
Instytut Nauk o Polityce i Administracji
Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS

Lublin 06 czerwca 2023 r.

Recenzja osiągnięcia naukowego i aktywności naukowej
Pani dr Anny Ciepiewskiej-Kowalik
w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk
społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji

Wykonując uchwałę Rady Naukowej Instytutu Studiów Politycznych PAN z dnia 17 marca 2023 roku w związku z wyznaczeniem mnie przez Radę Doskonałości Naukowej w charakterze recenzentki w składzie komisji habilitacyjnej w sprawie przeprowadzenia postępowania w habilitacyjnego dr Anny Ciepiewskiej-Kowalik w związku z art. 221 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. - Dz.U. z 2021 r., poz. 478), przedkładam ocenę osiągnięć naukowych Habilitantki i jej aktywności naukowej z pozytywnym wnioskiem co do spełnienia przez nią wymagań określonych w art. 219 ust 1 tej ustawy.

Ul. Głęboka 45, 20-612 Lublin
tel: +48 (81) 537 60 00
e-mail: malgorzata.podolak@mail.umcs.pl

NIP: 4124383193
REGON: 6213969071

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani Anna Ciepiewska-Kowalik jest doktorem nauk społecznych w zakresie nauk o polityce. W roku 2013 obroniła pracę doktorską w Instytucie Studiów Politycznych PAN; tytuł rozprawy doktorskiej: *Rola organizacji non profit w polityce opieki i edukacji przedszkolnej w Polsce po 1989 roku*. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. Ewa Leś (Uniwersytet Warszawski), recenzentami prof. dr hab. Maria Jarosz (Instytut Studiów Politycznych PAN), prof. dr hab. Mirosław Książkowski (Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski).

Studia magisterskie Habilitantka ukończyła w 2005 r. w Instytucie Polityki Społecznej na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW (dyplom *cum laude*); temat pracy: *Polityka społeczna wobec rodziny w Polsce w okresie zmiany ustrojowej*; promotor: prof. dr hab. Ewa Leś.

W roku 2022 ukończyła także studia podyplomowe w zakresie przygotowania pedagogicznego do nauczania języka angielskiego w Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej UW (ocena bardzo dobra)

Przebieg pracy zawodowej:

Od początku swojej pracy zawodowej Habilitantka jest związana z Zakładem Badania Przemian Społecznych i Instytucjonalnych w Instytucie Studiów Politycznych PAN. W latach 2005-2013 zatrudniona była na stanowisku asystenta, od maja 2013 pracuje na stanowisku adiunkta.

Ocena osiągnięcia naukowego

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy, wskazanym osiągnięciem naukowym jest:

monografia naukowa

Ciepielewska-Kowalik, A. (2022). *Obywatelska polityka edukacyjna. Koprodukcja i współtworzenie*. Kraków: ZW NOMOS, ISP PAN.

ss. 348; ISBN: 978-83-7688-591-9, ISBN: 978-83-66819-28-3; recenzenci: dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec, prof. UMK (Wydział Filozofii i Nauk Społecznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr. hab. Tomasz Kaźmierczak (Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, Uniwersytet Warszawski).

Monografia jest efektem kilkuletnich badań Habilitantki realizowanych w ramach grantu uzyskanego w NCN 2015/19/D/HS5/00514 pt. *Koprodukcja w polityce edukacji i pomocy społecznej w Polsce po 1989 r.*, którym kierowała w okresie od 12.07.2016 do 11.02.2022

Na wysoką ocenę zasługuje naukowy charakter opracowania oraz założenia metodologiczne.

Problem badawczy, którym zajęła się Habilitantka jest interesujący, istotny pod względem naukowym, niezwykle aktualny i dotychczas nie zbadany na gruncie polskiej nauki. Przedstawione kwestie nie były wcześniej przedmiotem wnikliwych i solidnych analiz i przedstawiona do oceny monografia z pewnością wypełniają lukę w badaniach.

Problematyka zarządzania w oświacie, ścieranie się elementów nowego zarządzania publicznego, tradycyjnej administracji publicznej i możliwości partycypacji obywateli w procesie edukacji to główne wątki poruszane w opracowaniu. Szczególną uwagę zwraca analiza partycypacji obywatelskiej w zarządzaniu oświatą i możliwości jakie dają współczesne regulacje prawne.

Koprodukcja i współtworzenie – jak słusznie zauważono – są koncepcjami młodymi i dopiero budują swój potencjał, aczkolwiek – jak wykazała Habilitantka – w państwach zachodnich takie badania są z powodzeniem prowadzone. Jak dotychczas w badaniach naukowych w modelach zarządzania usługami edukacyjnymi nie towarzyszyło ukierunkowanie tych badań na koprodukcję i współtworzenia. Habilitantka uzasadniając wybór i wartość podjętego tematu, zwraca uwagę na deficyt politologiczny, polskojęzycznej literatury przedmiotu, która w sposób kompleksowy analizuje i syntezuje problematykę badawczą. Podjęcie tej tematyki ocenić należy w kategorii nowatorskości tematu w obszarze nauki o polityce i administracji oraz trafność jego wyboru. Wyraźnie widać gruntowną i aktualną znajomość Autorki w przedmiotowej problematyce w odniesieniu do stanu aktualnych badań prowadzonych przez pozostałych badaczy.

Struktura rozprawy jest spójna i przemyślana. Oceniana monografia składa się ze wstępu, ośmiu rozdziałów, zakończenia, bibliografii. We wstępie Habilitantka określiła pytania badawcze, założenia metodologiczne.

Całość monografii podzielona jest na część teoretyczną (rozdziały 1-4) i część empiryczną (rozdziały 5-8), w których zawarte są zagadnienia metodologiczne i wyniki badań.

W części teoretycznej Habilitantka zaprezentowała teoretyczne zaplecze koprodukcji i współtworzenia, przedstawiając definicje obu koncepcji, ich genezę, a także różnice i podobieństwa między nimi i w ujęciach różnych badaczy. Należy zauważyć, że Habilitantka przedstawia i posługuje się autorską koncepcją koprodukcji transformacyjnej i instrumentalnej. Autorka posługując się literaturą dokonała analizy dyskursu naukowego poddając analizie kategorie naukowe związane z prezentowanym opracowaniem.

Tytułowe koncepcje zostały omówione w perspektywie modeli zarządzania publicznego. Zaprezentowano także koprodukcję i współtworzeniu w kontekście innowacji w usługach publicznych. Rozdziały teoretyczne stanowią wprowadzenie Autorki do części empirycznej.

W części drugiej analizowanej monografii Autorka prezentuje konceptualizację procesu badawczego. Stawia hipotezy, cele i pytania badawcze, formułuje interesujące pytania. Pod względem zastosowanej metodologii monografia została przygotowana w sposób nie budzący żadnych zastrzeżeń (rozdział 5). Autorka prezentuje metodologię własnych badań, w podziale na moduły badawcze, omawia metody i techniki badawcze w każdym module, prezentuje zestawienia statystyczne gmin i szkół, zbadała, metryczki z badań ankietowych wśród nauczycieli i rodziców, itp.

Może tylko z jedną drobną uwagą, z reguły metodologia jest prezentowana we wstępie pracy, Habilitantka „zerwała” z klasycznym omówieniem metodologii we wstępie i zrobiła to w rozdziale wprowadzającym do omówienia własnych badań. Jest to oczywiście dopuszczalne, prawidłowe i z pewnością bardziej czytelne. To czego zabrakło, żeby dopełnić złożenia metodologiczne to wyodrębnienie jednej hipotezy głównej i hipotez szczegółowych. Z pewnością podniosłoby to walory ocenianej monografii. Co prawda przyjmuje się w naukach społecznych, że uprawnione jest przy badaniach jakościowych postawienie pytań badawczych bez konieczności formułowania hipotez badawczych i poniekąd Habilitantka wpisała się w ten nurt. Habilitantka formułuje pytania badawczych, które narzuciły zdyscyplinowaną narrację książki. Pytania badawcze są właściwie dobrane i pokazują sukcesywny kierunek analizy przedmiotowej

Rozdziały 6-8 to interesująca analiza po pierwsze: systemu edukacji i modelu zarządzania edukacją w odniesieniu do szkół podstawowych, po drugie: analiza ram instytucjonalno-prawnych po 1989 r.; po trzecie: omówienie lokalnych modeli zarządzania edukacją oraz przedstawienie roli organizacji trzeciego sektora i obywateli w projektowaniu i produkcji lokalnych usług edukacyjnych, z ukazaniem scenariuszy rozwoju modeli zarządzania lokalną edukacją i obywatelskich lokalnych polityk edukacyjnych na najbliższe lata; po czwarte: prezentacja udziału rodziców i nauczycieli w projektowaniu i produkcji usług edukacyjnych w szkołach. W tej części (rozdziały od szóstego do ósmego) zastosowano ustalenia z części teoretycznej w badaniu koprodukcji

na etapie szkolnictwa podstawowego w Polsce od poziomu krajowego, przez samorządy gmin do szkół podstawowych. Jest to najwartościowsza część monografii.

W zakończeniu Autorka podsumowuje swoje badania i analizy, będące potwierdzeniem (lub nie) hipotez i pytań badawczych oraz przedstawia końcowe wnioski. Treść zawartych tam rozważań dowodzi imponującej wiedzy Autorki, jej dojrzałości metodologicznej i umiejętności w formułowaniu naukowych opinii. Z dużą swobodą Autorka porusza się w sferze analizowanych zjawisk i procesów, wykazując się doskonałą znajomością tematu.

Podsumowując tę część oceny stwierdzam, że oceniana monografia jest dziełem wartościowym i dojrzałym naukowo. Niezwykle wartościową cechą monografii jest właściwe jej podejście wielodyscyplinarne. Autorka w analizę politologiczną umiejętnie wkomponowała ujęcia z zakresu nauk o administracji publicznej i zarządzaniu, nauk prawnych, socjologii, pedagogiki. Habilitantka wybrała niezwykle wartościowy temat badań, nieopracowany na gruncie polskiej nauki, z pewnością bardzo aktualny.

Przestawiona do oceny monografia jest z pewnością efektem ogromnego wysiłku i zaangażowania Habilitantki i absolutnie zasługuje na docenienie z wielu powodów:

1. Należy odnotować brak opracowań przekrojowych dotyczących koprodukcji i współtworzenia na gruncie opracowań z zakresu nauk o polityce i administracji. Jak słusznie zauważyła Autorka (s. 16) są one *konceptjami młodymi, które dopiero budują swój naukowy potencjał*.

2. Na pochwałę zasługuje rzeczowość opracowania, wyjątkowo klarowna i uporządkowana narracja, komunikatywność tekstu. Język pracy jest jasny i precyzyjny. Jest to bardzo istotne, gdyż język analiz politologicznych, siatka stosowanych kategorii – obok przedmiotu badań, teorii i metodologii – jest jednym z czterech elementów określających tożsamość nauk o polityce jako dyscypliny.

3. Na wysokim poziomie jest edytorstwo pracy. Przypisy zostały zrobione prawidłowo, wartościowe i w treści i w formie, informują o wykorzystanych źródłach, mają też charakter uzupełniający i dygresyjny. W pracy umieszczono liczne tabele, schematy, mapy co wydatnie wpływa na lekturę dysertacji. Należy podkreślić, że tabele, schematy i mapy zostały przygotowane starannie, są czytelne i dobrze umiejscowione w poszczególnych rozdziałach pracy.

4. Monografia ma charakter kompleksowy i wyczerpujący. Taka ocena wynika zarówno z obranego tematu pracy, struktury wewnętrznej rozprawy i udzielonych odpowiedzi na postawione pytania badawcze.

5. Przywołana literatura naukowa oraz sposób jej wykorzystania w monografii potwierdza zaangażowanie Habilitantki w proces badawczy i świadczy o dobrej orientacji w piśmiennictwie związanym z tematyką podjętą w monografii. Należy także zauważyć, że większość opracowań jest efektem wyjątkowo „mrówczej” pracy Autorki, polegającej na gromadzeniu materiałów, źródeł, przygotowaniu narzędzi badawczych, opracowywaniu zebranego materiału, a następnie naukowego opracowania.

6. Pomimo swojego interdyscyplinarnego charakteru monografia z powodzeniem wpisuje się w dyscyplinę nauk o polityce i administracji

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych (publikacji)

Analizując monografię jako główne osiągnięcie badawcze Habilitantki należy stwierdzić, że stanowi ona zwieńczenie Jej dotychczasowego dorobku naukowego skoncentrowanego na analizach w ramach trzech obszarów badawczych:

- Koprodukcja, relacje międzysektorowe, trzeci sektor i przedsiębiorstwa społeczne, społeczeństwo obywatelskie,
- Edukacja

- Polityka rodzinna i polityki na rzecz osób z grup wykluczenia społecznego.

Monografii towarzyszy szereg opracowań w postaci artykułów naukowych, współredakcji monografii naukowych i innych opracowań, które składają się na całokształt dorobku Habilitantki.

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka opublikowała jedną monografię naukową, *Koprodukcja w polityce opieki i edukacji przedszkolnej*. Warszawa: Wydawnictwo ISP PAN. ISBN 978-83-64091-59-9 (ss. 528).

Zainteresowania naukowe Habilitantki od początku Jej pracy zawodowej są wyraźnie sprofilowane i koncentrują się wokół kilku, ściśle ze sobą powiązanych obszarów badawczych.

Jest autorką bądź współautorką czterech rozdziałów w monografiach naukowych oraz autorką bądź współautorką jedenastu artykułów naukowych. Należy zwrócić uwagę, że Habilitantka z powodzeniem publikuje w wydawnictwach z drugiego poziomu. Jest to świadectwo funkcjonowania Habilitantki w międzynarodowym środowisku, ważnym w kontekście podejmowanej współpracy badawczej wykraczającym poza granice Polski.

Pewien niedosyty jednak budzi brak artykułów naukowych w uznanych czasopismach zagranicznych. Habilitantka opublikowała artykuły w czasopismach wychodzących na krajowym rynku, tj. czasopiśmie PAN „Nauka”, „Problemy Polityki Społecznej. Studia i Dyskusje”, „Problemy wczesnej Edukacji”, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, „Studia Polityczne”, a szkoda biorąc pod uwagę zarówno przygotowanie językowe jak i merytoryczne Habilitantki.

Należy jednak pochwalić Habilitantkę za poziom prowadzonej narracji w prezentowanych artykułach naukowych. Jest ona bardzo dobrze skonstruowana pod względem metodologicznym, teoretycznym i wskazuje na umiejętności Habilitantki w zakresie wyciągania wniosków z rzeczywistości empirycznej.

Po analizie zarówno monografii, jak i artykułów naukowych należy stwierdzić, że ocena jakości prowadzonych badań jest zdecydowanie pozytywna. To co zwraca uwagę to bardzo rzetelnie przeprowadzane kwerendy, obszerność bazy źródłowej, wykorzystywanie literatury głównie anglojęzycznej (co również świadczy o wysokich kompetencjach językowych Habilitantki), dokumentów. Bardzo istotna jest także warstwa koncepcyjna zarówno monografii, jak i artykułów. Świadczy o tym prawidłowo sformułowany problem badawczy, cel poznawczy, hipotezy i metodologia. Oznacza to, że publikacje wyróżnia wysoka kultura prowadzenia badań politologicznych oraz prezentacja wyników badań. Habilitantka na ogół poprawie stosuje siatkę pojęć charakterystycznych dla nauk o polityce i administracji. Język, obok przedmiotu badań, teorii i metodologii – jest jednym z czterech elementów określających tożsamość nauk o polityce i administracji jako dyscypliny. Jednakże w monografii Autorka zamiennie stosuje pojęcia „kraj” i „państwo”. Tymczasem w nauce o polityce i administracji nie stanowią one synonimów. Bardziej zasadne jest stosowanie pojęcia „państwo” – wyrażającego „polityczną organizację międzynarodową” oraz „podmiot w relacjach międzynarodowych”.

Podsumowując tę część osiągnięć naukowych Habilitantki stwierdzam, że dorobek ten ma charakter znaczący. W każdym z trzech obszarów badawczych podkreślić należy przemyślaną tematykę badawczą prac naukowych Habilitantki, ich aktualność oraz znaczenie dla rozwoju dyscypliny nauki o polityce i administracji. Mimo, że artykuły naukowe są to prace opublikowane w Polsce, są one oryginalne i wzbogacają dorobek polskiej nauki o polityce i administracji.

W konkluzji stwierdzam, że dorobek Habilitantki poddany ocenie w tym punkcie recenzji, czyli dorobek bez monografii habilitacyjnej, zasługuje na uznanie jako stanowiący znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej - nauki o polityce i administracji

Ocena aktywności naukowej i organizacyjnej kandydata

Bardzo ważnym elementem prezentacji wyników badań kandydatów do stopnia doktora habilitowanego jest udział w konferencjach i wygłaszanie referatów. Habilitantka uczestniczyła w 21 konferencjach międzynarodowych, które odbyły się m.in. w Belgii, Hiszpanii, Rumunii, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Polsce, Portugalii, Finlandii, Federacji Rosyjskiej, Poznaniu, Niemczech, Republice Czeskiej i w 8 ogólnopolskich, na których wygłosiła referaty.

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka była członkinią komitetów naukowych na siedmiu konferencjach i komitetów organizacyjnych na dwóch konferencjach.

Kandydatka kierowała bądź była wykonawcą projektów realizowanych we współpracy z naukowcami z ośrodków polskich i zagranicznych.

Aktywność naukowa Habilitantki jest wynikiem współpracy z różnymi ośrodkami naukowymi w kraju (Uniwersytet Warszawski) i za granicą (m.in. University of Zagreb, Chorwacja; University of Timisoara, Rumunia; University of Bucharest, Rumunia; Sheffield Hallam University, Wielka Brytania; Corvinus University of Budapest, Węgry; Uniwersytet Louvain-La-Neuve, Belgia; Prague University of Economics and Business, Czechy; Ersta Sköndal Bräcke University College, Szwecja; EURICSE, Włochy).

Habilitantka również aktywnie działa w ramach międzynarodowej sieci badawczej EMES International Research Network.

Działalność dydaktyczna

Pomimo zatrudnienia Habilitantki w Instytucie Studiów Politycznych PAN, który nie prowadzi działalności dydaktycznej, pozytywnie należy ocenić Jej aktywność w tym zakresie. Dydaktyka to nie tylko zajęcia ze studentami – wykłady, ćwiczenia,

konwersatoria – to także inne aktywności, które Habilitantka przestawiła w autoreferacie; tj. opieka nad studentami w ramach badań międzynarodowych, wykłady gościnne, zajęcia na studiach po dyplomowych, aktywność podczas szkół letnich, pełnienie funkcji promotora pomocniczego przewodzie doktorskim, funkcja koordynatora, a także prowadzenie wykładów dla uczniów szkół średnich.

Działalności organizacyjna

Habilitantka jest osobą niezwykle aktywną jeżeli chodzi o różnego rodzaju „eventy” naukowe zarówno w Polsce, jak i za granicą. Była członkinią komitetów naukowych w 7 międzynarodowych konferencjach naukowych, w tym 6 zorganizowanych przez ośrodki zagraniczne (University of Saragossa, 2021; University of Zagreb & Aix-Marseille University, 2021; West University of Timisoara, 2020; University of Bucharest, 2020; Sheffield Hallam University, 2019; Corvinus University of Budapest & the Hungarian Academy of Sciences – Centre for Economic and Regional Studies, 2019; Louvain-La-Neuve, 2017) i 1 zorganizowanej przez ośrodek naukowy w Polsce (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2014). Na każdej z tych konferencji nie tylko wyróżniała się działalnością organizacyjną, ale także prowadziła/współprzewodziła panele naukowe.

Przygotowała ekspertyzy i opracowania na zlecenie instytucji i organizacji zagranicznych (łącznie 4) i polskich (łącznie 7). Zlecenia pochodziły m.in. z Komisji Europejskiej, OECD, EMES International Research Network, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, *Centrum Integracji Społecznej (CIS)*, Krajowej Rady Spółdzielczej, Federacji Inicjatyw Oświatowych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Należy także zwrócić uwagę na podane przez Kandydatkę informacje naukowometryczne:

- Impact Factor - 0.81 (CiteScore w 2021 r. 2.1).
- Cytowania Google Scholar - 149, w tym autocytowania 24.
- indeks Hirscha. -Według bazy Google Scholar, mój h-indeks to 6, a g-indeks to 10.
- Liczba punktów MNiSW - po uzyskaniu stopnia doktora wynosi 1055

Podsumowując stwierdzam, że dorobek naukowy pani dr **Anniy Cipiulewskiej-Kowalik** jest wystarczający do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk o polityce i administracji. Przemawia za tym szereg argumentów, a szczególnie:

- zgodność dorobku z dyscypliną nauki o polityce i administracji;
- posiada wysoki poziom kultury badawczej, przejawiający się w samoświadomości warstwy teoretycznej, metodologicznej dyscypliny i umiejętności zastosowania tego w analizie w rozwiązywaniu konkretnego problemu badawczego.
- znaczący wkład w systematyzację i pogłębienie wiedzy naukowej dotyczącej polityki edukacyjnej jako jednej z polityk szczegółowych państwa oraz wyznaczenie kierunków dalszych badań i poszukiwań naukowych;
- znaczącą aktywność w zakresie udziału w ogólnokrajowych i międzynarodowych przedsięwzięciach naukowych, w ramach międzynarodowej sieci badawczej EMES International Research Network.

Reasumując, przedstawiony do oceny dorobek spełnia kryteria i wymogi, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), a także kryteria oceny osiągnięć osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego zawarte w Rozporządzeniu MNiSW z 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

W konsekwencji **opowiadam się za nadaniem dr Annie Cipielskiej-Kowalik stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

Małgorzata Podolak

